

סיבוכיות

סיבוכיות היא תחום העוסק בבעיות בעלות פתרון יעיל. אלגוריתם יקרא יעיל אם הוא עובד בזמן פולינומי באורך הקלט שלו. הנושא שנעסוק בו היום הוא שאלת P מול NP. נעסוק בגרסת החיפוש ובגרסת ההכרעה של השאלה.

P מול NP בגרסת החיפוש

בעיית חיפוש ניתנת להתאמה ליחס $R \subseteq \{0, 1\}^* \times \{0, 1\}^*$ (שקול ל- $R = \{(x, y) \mid (x, y) \in R\}$), בהנתן x צ"ל y כך $(x, y) \in R$. אין אין y כנדרש, צריך להחזיר $\perp$ (סימון מיוחד). היחס R הוא חסוס פולינומיאלית אם קיים פולינום p כך שעבור כל $(x, y) \in R$ מתקיים $|y| \leq p(|x|)$. מחלקת בעיות החיפוש הניתנות לפתרון בזמן פולינומיאלי תוגדר בשם $Polinomial)PF$ (Find):

$$PF = \left\{ R \mid \begin{array}{l} \text{Exists polynomial algorithm } A \\ \text{that solves the search problem} \\ \text{that is represented by } R \end{array} \right\}$$

אלגוריתם A פותר את בעיית החיפוש של R

בהנתן x , אלגוריתם A העובד בזמן פולינומיאלי ב- $|x|$ צריך להחזיר y כך $(x, y) \in R$ אם y כזה קיים, ו- $\perp$ אחרת. נסמן $R(x) = \{y \mid (x, y) \in R\}$, אזי $A(x)$ מחזיר $y \in R(x)$ אם $R(x) \neq \emptyset$, אחרת מחזיר $\perp$.

דוגמה

הבעיה של מציאת 2-צביעה חוקית של גרף שייכת ל- PF . למשל הבעיה של מציאת 3-צביעה חוקית של גרף לא שייכת ל- PF . להלן נתאר מחלקה טבעית של בעיות שלא ידועות להיות שייכות ל- $Polinomial)PC - PF$.

:(Check

$$PC = \left\{ R \mid \begin{array}{l} R \text{ is polinomially bounded relation.} \\ \text{Exists polinomial algorithm that given} \\ \text{a pair } (x, y) \text{ determines if } (x, y) \in R, \\ \text{otherwise returns } \perp \end{array} \right\}$$

שאלת P מול NP בגרסת החיפוש

שאלת P מול NP בגרסת החיפוש מתאימה לשאלה $?PC \subseteq PF$
במילים אחרות: האם כאשר ניתן להכריע בזמן יעיל האם פתרון לבעיית חיפוש הוא פתרון חוקי, האם במקרה זה ניתן גם למצוא פתרון בזמן יעיל?

טענה

$$PF \subsetneq PC$$

הוכחה

נראה יחס R שעבורו מתקיים $R \in PF, R \notin PC$

$$R = \underbrace{\{(x, 1) \mid x \in \{0, 1\}^*\}}_{R_1} \cup \underbrace{\{(x, 0) \mid x \in S\}}_{R_2}$$

כאשר S תהיה קבוצה שאינה כריעה, כלומר לא קיימת מכונת טיורינג שיכולה להכריע האם $x \in S$.
 $R \in PF$ כי עבור כל $x \in \{0, 1\}^*$, "1" הוא פתרון חוקי וניתן למצוא אותו, אבל $R \notin PC$ כי בהנתן זוג $(x, 0) \in R$ כדי להכריע אם $(x, 0) \in R$ צריך להכריע אם $x \in S$ וזו בעיה לא כריעה.

בעיית P מול NP בגרסת ההכרעה

בעיות הכרעה ניתנות לתיאור בעזרת קבוצות:

$$S = \{x \mid x \text{ fulfills condition } \pi\}$$

בעיית ההכרעה המתאימה לקבוצה S : בהינתן x נחזיר "כן" אם $x \in S$, אחרת נחזיר "לא".
קבוצת הבעיות הניתנות להכרעה בזמן פולינומיאלי היא P :

$$P = \{S \mid \text{Exists polinomial algorithm that determines } S\}$$

דוגמה

קבוצת הגרפים ה-2-צביעים שייכת ל- P .

דוגמה

קבוצת הגרפים ה-3-צביעים לא ידועה להיות שייכת ל- P .

קבוצה טבעית של בעיות שלא ידועה להיות שייכת ל- P :

$$NP = \{S \mid S \text{ has a solving system of type } NP\}$$

מערכת הוכחה מסוג NP

זוג V -מוודא P -פולינום המקיים:

1. שלמות - טענות נכונות ניתנות להוכחה:

$$\exists_y |y| < P(|x|), V(x, y) \iff x \in S$$

מוודא הנו אלגוריתם פולינומיאלי ב- $|x|$.

2. נאותות - טענות לא נכונות לא ניתנות להוכחה:

$$\forall_y V(x, y) = 0 \iff x \notin S$$

השאלה של P מול NP בגרסת ההכרעה

השאלה של P מול NP בגרסת ההכרעה היא האם $P = NP$?
אנחנו יודעים, בשונה מגרסת החיפוש, ש $P \subseteq NP$.

שאלת P מול NP היא למעשה השאלה "האם להוכחות יש כוח או שלמצוא הוכחה זו משימה לא הרבה יותר קשה מלוודא אותה?"

טענה

$$PC \subseteq PF \iff P = NP$$

הוכחה

נניח כי $PC \subseteq PF$ ונראה כי $P = NP$ (למעשה, נראה $NP \subseteq P$, הרי ידוע ש $P \subseteq NP$). $\implies$

תהי $S \in NP$ [ונראה כי $S \in P$]. אזי $\exists y |y| < P(|x|), V(x, y) = 1 \iff x \in S$

נגדיר יחס R באופן הבא: $R = \{(x, y) | V(x, y) = 1\}$. מכיוון ש $S \in NP$, פועל בזמן פולינומיאלי ולכן $R \in PC$.

כעת נשתמש בהנחה $PC \subseteq PF$, ונקבל $R \in PF$ - ז"א קיים אלגוריתם פולינומיאלי $A(x)$ שבהנתן x מחזיר $y \in R(x)$ אם $R(x) \neq \emptyset$, אחרת מחזיר $\perp$, ולכן נגדיבר בעזרת $A(x)$ אלגוריתם פולינומיאלי שמכריע את S . האלגוריתם יפעל באופן הבא: בהנתן x יחזיר "כן" אם $A(x) \neq \perp$, אחרת יחזיר "לא".

נניח $P = NP$ ונראה כי $PC \subseteq PF$. $\impliedby$

עבור $R \in PC$ צ"ל $R \in PF$. נגדיר $S_R = \{x | R(x) \neq \emptyset\}$. נגדיר כמו כן את הקבוצה הבאה:

$$S'_R = \{(x, y') | \exists y'' (x, y'y'') \in R\}$$

כלומר $(x, y') \in S'_R$ אם $x \in S_R$ - כלומר $(x, y') \in S'_R$ אם y' הוא תחילית של פתרון ל- x .

$$S'_R \in NP$$

$$\exists y' |y'| < P(|xy'|), V((x, y'), y'') = 1 \iff (x, y') \in S'_R$$

לעשות בזמן פולינומי כי $R \in PC$, $V((x, y'), y'') = 1 \iff (x, y'y'') \in R$ ואת הבדיקה ש $(x, y'y'') \in R$ ניתן

כעת נשתמש בהנחה $NP \subseteq P$ ונקבל ש $S'_R \in P$. מטרתנו היא להראות $R \in PF$. נראה אלגוריתם פולינומיאלי שבהנתן x מחזיר $y \in R(x)$ אם $R(x) \neq \emptyset$, אחרת מחזיר $\perp$.

1. $(x, y') \notin S'_R$ מחזיר $\perp$ (אין פתרון)

2. $y' \leftarrow y''$

3. כל עוד $(x, y') \notin R$, אם $(x, y'0) \in S'_R$, אחרת $y'1 \leftarrow y'$

4. נחזיר את y'

ולכן קיבלנו כי $R \in PF$.

למה שעשינו כאן קוראים רדוקציה. רצינו לפתור את בעיית החיפוש R , ופתרנו אותה ע"י זה שהשתמשנו באלגוריתם שפותר את בעיית ההכרעה S'_R .

רדוקציה

רדוקציה(קוק) מבעיה B לבעיה A

אלגוריתם יעיל הפותר את בעיה B תוך שימוש ב"קופסה שחורה" הפותרת את בעיה A. הראנו בטענה רדוקציה מ R ל S'_R . מקובל לתאר רדוקציית קוק כמכונת טיורינג בעלת גישת אורקל:

הגדרה

נאמר כי למכונת טיורינג M יש גישת אורקל f ונסמן M^f אם M יכולה להפעיל שאילתות של f בעלות של פועלה בודדת.

הגדרה - רדוקציית קוק מ B ל A

מכונת אורקל פולינומיאלית M^A הפותרת את B.

רדוקציית(קארפ) (Karp)

רדוקציית קארפ היא רדוקציה בין שתי בעיות הכרעה. היא מקרה פרטי של רדוקציית קוק. בהינתן $S_1, S_2 \in \{0, 1\}^*$, רדוקציית קארפ מ S_1 ל S_2 היא פונקציה $f : \{0, 1\}^* \rightarrow \{0, 1\}^*$ כך ש

$$x \in S_1 \iff f(x) \in S_2$$

f צריכה להיות פונקציה חשיבה פולינומיאלית.

דוגמה

$$R_{\text{Clique}} = \left\{ \langle (G, K), C \rangle \mid \begin{array}{l} C \text{ is a Clique} \\ |C| \geq K \end{array} \right\}$$

$$S_{\text{Clique}} = \{ \langle G, K \rangle \mid \exists C \subseteq G \text{ is Clique, } |C| \geq K \}$$

כך G גרף, K מספר, ו C הוא קליק - כלומר אוסף קודקודים שבין כל שניים יש קשת.

$$R_{\text{IS}} = \left\{ \langle (G, K), IS \rangle \mid \begin{array}{l} IS \text{ is independent set} \\ |IS| \geq K \end{array} \right\}$$

$$S_{\text{IS}} = \{ \langle G, K \rangle \mid \exists IS \subseteq G \text{ IS is independent set, } |IS| \geq K \}$$

IS הוא קבוצה בלתי תלויה - אוסף קודקודים שבין כל שניים אין קשת. רדוקציית קארפ מ S_{Clique} ל S_{IS} : $f : \langle G, K \rangle \mapsto \langle \bar{G}, K \rangle$ - כלומר הופכים את G לגרף המשלים. אם בגרף המשלים יש Clique, אז בגרף המקורי יש קבוצה בלתי תלויה.

רדוקציית Levin - רדוקציה בין שתי בעיות חיפוש

בהנתן $R_1, R_2 \subseteq \{0, 1\}^* \times \{0, 1\}^*$, רדוקציית לויין מ R_1 ל R_2 היא זוג פונקציות

$$f : \{0, 1\}^* \rightarrow \{0, 1\}^* \quad g : \{0, 1\}^* \times \{0, 1\}^* \rightarrow \{0, 1\}^*$$

כך שמתקיימים שני הדברים הבאים:

$$R_1(x) \neq \emptyset \iff R_2(f(x)) \neq \emptyset \quad .1$$

$$g(x, y) \in R_1(x) \iff y \in R_2(f(x)) \quad .2$$

דוגמה - רדוקציית לויין מ R_{IS} ל R_{Clique}

[לפתור את R_{IS} - בהנתן $\langle G, K \rangle$ צ"ל IS בגודל לפחות K ב G]

$$f : \langle G, K \rangle \mapsto \langle \bar{G}, K \rangle$$

$$g : (\langle G, K \rangle, C) \mapsto C$$